

Informatienota

Datum vergadering : 29 september 2020
Registratienummer : IN/114
Portefeuillehouder : Servaas Stoop
Bijlage(n) : 2
Onderwerp : Flexibilisering van de asielopvang in Nederland

Onderwerp:

flexibilisering van de asielopvang in Nederland.

Kennisnemen van:

Ontwikkelingen die zorgen voor een in de toekomst meer flexibele inrichting van de asielopvang in Nederland.

Inleiding

Op 19 juni 2020 is een brief van de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (LTR) ontvangen. De brief is gericht aan de commissarissen van de Koning en Burgemeesters. Er staat in dat provincies, gemeenten en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) het komend half jaar aan de slag gaan met het maken van concrete plannen om de asielopvang in hun regio's flexibeler te maken. Hiermee worden de geleerde lessen van de verhoogde asielinstroom uit 2015 en 2016 omgezet in praktische afspraken voor de komende jaren. Daarnaast wordt een beroep gedaan op provincies en gemeenten om de extra plekken die op korte termijn nodig zullen zijn, te realiseren.

In de context van deze informatiebrief is het handig om kennis te nemen van het verschil in betekenis tussen 'asielzoekers' en 'statushouders'. Vluchtelingen die aankomen in Nederland, worden bij aankomst geregistreerd als asielzoeker. Daarmee is een asielzoeker iemand op de vlucht die internationale bescherming zoekt, maar wiens beroep op vluchtelingenstatus nog niet bepaald is. Asielzoekers die als vluchteling worden erkend krijgen de 'vluchtelingenstatus'; zij worden in Nederland ook wel statushouder of vergunninghouder genoemd. In 2018 werd 23% van de asielaanvragen ingewilligd, in 2019 was dit 15% (bron: Ministerie Justitie en Veiligheid rapportage vreemdelingenketen). De flexibilisering van de asielketen betreft het tijdelijk huisvesten van vluchtelingen en asielzoekers, dat door het COA wordt uitgevoerd.

Zodra asielzoekers een vluchtelingenstatus krijgen, zijn gemeenten aan zet om te zorgen voor huisvesting. De opgave die gemeenten vanuit het rijk krijgen, wordt halfjaarlijks vastgesteld in de zogenaamde huisvestingstaakstelling. De taakstelling voor West Betuwe bedroeg 16. In de eerste helft van 2020 zijn in totaal 29 statushouders gehuisvest. Dat betekent dat we, behalve dat aan de taakstelling is voldaan, de achterstand hebben teruggebracht met 44 naar 31.

Kernboodschap

De ministeries JenV, BZK en SZW, de VNG en het IPO hebben overeenstemming bereikt over de uitwerking van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen. Hiermee worden de geleerde lessen uit 2015 en 2016 vertaald naar concreet handelingsperspectief voor de middellange termijn.

In de uitvoeringsagenda staat beschreven dat er drie soorten opvanglocaties ingericht zullen worden, om flexibeler te kunnen inspelen op de wisselende toestroom van asielzoekers.

Op korte termijn (2020) zijn extra opvangplekken nodig. Op middellange termijn (1 februari 2023) zijn minder opvangplekken nodig.

De vertaling op hoofdlijnen voor Gelderland, op basis van bovenstaande en op basis van de cijfers zoals ze staan opgenomen in de uitvoeringsagenda leest u hierna. De impact voor West Betuwe is op dit moment onbekend, omdat deze afhankelijk is van besluitvorming op provinciaal niveau. Het college is desalniettemin van mening dat ze uw raad tijdig en adequaat wil informeren over wat op dit moment wél bekend is.

1. Drie soorten opvanglocaties

De uitvoeringsagenda beschrijft waarom en op welke manier de asielopvang verandert in Nederland; de opvangcapaciteit moet flexibeler mee kunnen bewegen met de veranderingen in de instroom. En de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in gemeenten, moet verbeteren. Om die reden worden drie soorten opvanglocaties geïntroduceerd, ingericht voor meer en minder kansrijke asielzoekers.

Het toekomstbeeld van het asielsysteem op de middellange termijn (1 januari 2023) beschrijft drie typen opvanglocaties:

- a. Gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL's); waar alle asielzoekers binnenkomen.
- b. Satellietlocaties: locaties die dienen als ventiel voor GVL's en voor opvang van specifieke groepen
- c. Regionale opvanglocaties (ROL's), waar naast asielzoekers ook andere groepen tijdelijk gehuisvest kunnen worden.

TYPE	BESCHRIJVING	OMVANG	AANTAL IN NEDERLAND	GROEPEN ASIELZOEKERS
GVL	Procescentra waar alle asielzoekers binnenkomen en procedure doorlopen	>1000	4 (meer indien nodig)	Alle in eerste fase van procedure; Asielzoekers die procedure snel kunnen doorlopen en intensief contact hebben met asieldiensten.
Satellietlocatie	Locaties die dienen als ventiel voor GVL's en voor opvang specifieke groepen	300- 1200	Afhankelijk van instroom	Asielzoekers met minder intensief contact met asieldiensten; Asielzoekers die specifiek opvangregime nodig hebben (bv zorg).
ROL	Locaties dichtbij gemeente van huisvesting, met activiteiten gericht op integratie.	>300	Minimaal 1 per provincie	Hoofddoelgroep: vergunninghouders en evident kansrijke;

				Sub-doelgroep: overige groepen asielzoekers en andere bevolkingsgroepen.
--	--	--	--	--

2. Extra plekken nodig op korte termijn

De toestroom van asielzoekers tot vóór de corona pandemie was dusdanig groot dat op korte termijn extra opvangplekken nodig zouden zijn. Inmiddels is de toestroom door de pandemie afgenomen, maar zijn de extra plekken nog steeds nodig omdat de huidige COA locaties, daar waar mogelijk, ingericht moeten worden volgens de RIVM richtlijnen. Landelijk gaat het om bijna 5.000 extra plekken. Voor Gelderland gaat het om 417 extra opvangplekken. Waarbij het onzeker is hoe de asielinstroom zich ontwikkelt.

3. Minder plekken nodig op middellange termijn

De uitvoeringsagenda gaat uit van een lichte stijging van het aantal benodigde opvangplekken op de middellange termijn in Nederland. Uit cijfers die hieronder in een tabel opgenomen zijn, blijkt dat het aantal nodige opvangplekken in Gelderland op middellange termijn zal afnemen.

Provincies	Korte termijn (2020)		Middellange termijn (1 jan 2023)		
	Opvangplekken op 1 feb 2020	Extra nodig na 1 feb 2020	Regionale opvanglocaties	GVL's en satelliet locaties	Totaal
Groningen	3262	+0	390 – 430	1760 – 1840	2140 – 2270
Friesland	2632	+417	430 – 470	1420 – 1490	1850 – 1960
Drenthe	2939	+417	330 – 360	1580 – 1660	1910 – 2020
Overijssel	2109	+417	770 – 850	1140 – 1190	1900 – 2040
Gelderland	4786	+417	1380 – 1520	2580 – 2700	3960 – 4220
Utrecht	1376	+417	900 – 990	740- 780	1640 - 1760
Flevoland	2938	+417	280 – 310	1580 – 1660	1860 – 1970
Noord – Holland	2149	+417	1900 – 2100	1160 – 1220	3060 – 3310
Zuid – Holland	2655	+417	2450 – 2700	1430 – 1500	3880 – 4200
Zeeland	340	+417	250 – 280	180 – 190	440 – 470
Noord-Brabant	4305	+417	1690 – 1860	2320 – 2430	4010 – 4300
Limburg	3012	+417	740 – 810	1620 – 1700	2360 – 2520
Totaal	32.503	+4583	11.500 – 12.500	17.500 – 18.500	29.000 – 31.000

NB: Groningen had al 417 opvangplekken extra toegezegd vóór de peildatum van 1 februari.

Gelderland	4786	+ 417	1380 -1520	2580 - 2700	3960 -4220
-------------------	-------------	--------------	-------------------	--------------------	-------------------

Concreet voor Gelderland betekent bovenstaande tabel dat er in onze provincie op dit moment tussen de 566 en 826 meer opvangplekken zijn dan volgens de 'Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen' op middellange termijn nodig.

Op korte termijn zijn er 417 extra opvangplekken nodig. Verbinden we de korte termijn opgave aan de middellange opgave, dan ligt het voor Gelderland voor de hand om in te zetten op het inrichten van tijdelijke en/of flexibele opvanglocaties. Daarmee kan aan de korte termijn opgave voldaan worden.

Consequenties

Deze informatie heeft op dit moment geen consequenties.

Financiën

Deze informatie heeft op dit moment geen financiële gevolgen.

Communicatie

Niet van toepassing

Vervolg

Op dit moment niet van toepassing.

Bijlage(n)

- Brief 'Overeenstemming Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen'
- Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,